

2019

NEPALI

(ELECTIVE)

Full Marks :100

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks for the questions.**General Instructions:*

- (i) Write all the answers in the Answer Script.
- (ii) Attempt Part-A Objective Questions serially.
- (iii) Attempt all parts of a question together at one place.

(PART : A-OBJECTIVE)

(Marks : 50)

SECTION-I

(Marks : 20)

1. तलका प्रश्नहरूका बहुविकल्पी उत्तरमध्ये सही उत्तर छानेर लेख : $1 \times 5 = 5$

(क) हरिया वनको शीतल छाया, वान्धवसंगको मोह र माया ।'

माथिको पङ्क्तिमा 'वान्धव' भनेको के हो ?

(i) छिमेकी

(ii) बाबु आमा

(iii) आफन्त

(iv) परिवार

(ख) 'मानिस छैनन' शीर्षक कविता कसको कविता हो ?

(i) सिद्धिचरण श्रेष्ठ

(ii) नरेन्द्र कुमाई

(iii) लेखनाथ पौड्याल

(iv) धरणीधर कोइराला

(ग) 'सालेले म गरीबको सालभरको पसिना खायो' यस वाक्यमा सालभरको पसिना खाने को हो ?

(i) रामे

(ii) धने

(iii) वीरे

(iv) रामचन्द्र

(घ) 'खोलामा लडिहिन्ने माछाको पनि यत्रो मोल ?' माथिको वाक्य कुन पाठको हो ?

(i) मानिस छैनन

(ii) माछाको मोल

(3)

(iii) शहीद

(iv) पवित्रा

(ङ) नेपाली साहित्यमा के को महत्वपूर्ण स्थान छ ?

(i) रामायण

(ii) महाभारत

(iii) लोक-साहित्य

(iv) दन्त्य कथा

2. कोष्ठ भित्र दिएका सही शब्द छानेर खाली ठाउँ भर: $1 \times 10 = 10$

(क) मेरा बान्धव _____, बस्छन् वनका एक कुनामा।
(आमा र बाबु / बाबु र आमा)

(ख) स्वार्थत्यागतिर _____ लगावौं
शास्त्रपाठपट्टि ध्यान घुमावौं। (मन / चित्त)

(ग) _____ सुखको निमित्त यसरी मरिमेटनु नै जीवनसार।
(एकछिनको / क्षणिक)

(घ) जी, गाउँकै साहूले पाँच सयेको बन्धकमा _____ छ। (राखेको / खाएको)

(ङ) रने बाँसको घारोमा माछाको झुत्ता लगाएर _____ हिँड्यो। (घरतिर / बजारतिर)

(च) घरमा उसकी _____ थिई, तर सन्तान थिएनन्। (आमा / स्वास्नी)

(4)

(छ) आज बाबूले _____ खान सक्नुभएन। (मकै / भातै)

(ज) थेंगोमा थेंगो _____, भन्ने थेंगो पनि गजबकै छ। (तपाईंको / क्या नाम)

(झ) भारतीय नृत्यको _____ धेरै पुरानो हो। (भूगोल / इतिहास)

(ञ) _____ फूलको हाम्रो जीवनमा ठूलो समानता छ। (मखमली / सयपत्री)

3. सत्य भनाइमा 'हो' र असत्य भनाइमा 'होइन' लेख : $1 \times 5 = 5$

(क) 'मानिस छैनन्' कविताका कवि लक्ष्मी प्रसाद देवकोटा हुन्।

(ख) भिखारीलाई कविले कालो बादलबाट खसेको, अन्धकारमा भित्र पसेको ईश्वर हो भनेका छन्।

(ग) अघि सरकारी सेनाका हतियारबन्द सिपाहीहरू थिए।

(घ) खोला आइपुग्दा दुई बजिसकेको थियो।

(ङ) नेपाली लोक-साहित्यमा सवाईको एक प्रमुख स्थान छ।

SECTION-II

(Marks : 30)

4. तलका कुनै पाँच प्रश्नहरूका उत्तर चार/पाँच वाक्यमा लेख : $3 \times 5 = 15$

(क) सवाई भनेको के हो ? कुनै तीनजना सवाईकारको नाम लेख।

(ख) थेंगो भनेको के हो ?

(5)

- (ग) पवित्राले आफ्नो कमाइको पैसा लिएर के गरिन् ?
- (घ) काले को हो ? उसले के काम गर्छ ?
- (ङ) सुगाले किन 'भाग्यतमाशा जब सम्झन्छु, अनि पछि सिल्लीतुल्य म हुन्छु' भन्छ ?
- (च) उद्वोधन (जाग-जाग) कविताको मूल सन्देश के हो ?
- (छ) कविले भिखारीलाई कोसँग तुलना गरेना छन् ?

5. (क) पर्यायवाची शब्द लेख (दुई-दुईवटा): 3
फूल, आगो, बादल ।
- (ख) विपरीतार्थक शब्द लेख : 3
रूखो, आशा, मिलन, देवता, कालो, तीतो ।
- (ग) अनेकार्थक शब्द लेख (दुई-दुईवटा): 3
पत्र, वर, दुःख ।
- (घ) सार शब्द लेख : 3
(i) जो कहिल्यै पनि मर्दैन ।
(ii) जसको उपमा छैन ।
(iii) जसको अन्त छैन ।
- (ङ) तलका वाक्य शुद्ध पारेर लेख: 3
(i) पानी परेर दर्के भर्खर रहेको थियो ।
(ii) भयो आँसु गहभरि कालेको ।
(iii) जीवनमा हाम्रो ठूलो समानता छ सयपत्री फूलको ।

(6)

(PART : B – DESCRIPTIVE)

(Marks : 50)

6. सप्रसँग व्याख्या गर: 6
बुद्धदेवको नजरअगाडि यही भिखारी आएथ्यो,
मूर्ति यसैमा, शब्द यिनैमा मुटुको शूल कराएथ्यो,
अथवा
हामी नेपाली हिमालयको काखमा हुर्केका भए तापनि गुणग्राहितामा प्रगतिशील जातिभन्दा कुनै अंशमा कम छैनौं ।
7. 'पवित्रा' कथाको कथावस्तु सङ्क्षेपमा लेख । 7
अथवा
रने को हो ? उसले जीवन सङ्गिनीको कस्तो कल्पना गरेको थियो ?
8. थैगो भनेको के हो ? यो किन भाषामा अङ्गस्वरूप भएर सदैव रहने छ ? 7
अथवा
सयपत्री फूलको नेपाली जीवनमा किन धेरै महत्व छ ? बुझाएर लेख ।
9. 'पिंजराको सुगा' अथवा उद्वोधन (जाग-जाग) कविताको सारंश लेख । 6
10. 'अनुशासन विद्यार्थीको गहना हो' भन्ने कुरालाई दर्शाउँदै मित्रलाई एउटा पत्र लेख । 6
11. तलको कुनै एउटा विषयमा निबन्ध लेख: 10
(क) समाचारपत्र
(ख) स्वच्छ भारत अभियान ।

(ग) कि पढेर जानिन्छ कि परेर जानिन्छ।

(घ) कुनै रोचक यात्रा।

12. शीर्षक दिंदै तलको अनुच्छेदको सारांश लेख:

8

नानी जन्मदा केवल रूत मात्र जानेको हुन्छ। हाँसदै र गाउँदै जन्मेको नानी विरलै पाइन्छ। यस संसारमा आउँदा मान्छे एक निरिह प्राणीको रूपमा जन्मन्छ। उसलाई खान, बोल्न, हिँड्न विस्तारै सिकाउनुपर्छ। उ बढ्दै जाँदा सांसारिक जालमा फस्दै जान्छ। यस्तो झन्झरले भरिएको जीवनकाल भित्र कोही वैज्ञानिक, कोही डाक्टर, कोही साहित्यकार, कोही खेलाडी बनेर अरूको निम्ति सेवा गर्छन्। हामी आदिम मानवका सन्तानहरू एक निरिह प्राणीका रूपमा रूँदै कहालिंदै जन्मनु परेतापनि आफ्नो कर्मले संसारलाई चिनारी दिन सक्छौं। चिनारी दिने क्रम जीवनभरि चलिरहन्छ।

★ ★ ★